

Güzele mazhar olan güzelleşir

H. Yıldırım: “Risâle-i Nur’da Sözler’de geçen şu veciz cümleyi açıklayabilir misiniz: “Hem deme ki ben mazharım. Güzele mazhar ise güzelleşir. Zira temessül etmediğinden, mazhar değil, memerr olursun.”¹

Bediüzzaman Said Nursî Hazretleri, bu sözünde nefisle savaşa enfes bir tarz gösteriyor. Allah’ın insana bir takım ikramları, hediyeleri, feyizleri, bereketleri, nurları gelir. Çünkü “Allah göklerin ve yerin Nur’udur.”² Peygamberlerine vahiy gönderir. Kullarına ilhamla yol gösterir. Kullarına ilim lütfeder, hikmet lütfeder, aydınlatır.

Fakat insan Allah’tan gelen ve kendisinin sadece mazhar olduğu feyzi, bereketi, ikramı, lütfu, nuru, hidayeti, rahmeti, ilmi, hikmeti sahiplenemez. “Benim malım” diyemez. Bununla gururlanamaz, övünemez, iftihar edemez. Aksi takdirde pusuda bekleyen nefsin hastalığı nükseder ve insanı vartaya yuvarlandırır. İnsanı uçuruma atar.

Nefis terbiye edilemiyor. Nefse karşı insanın kalbi uyanık olmalı ve nefsi bir yaramaz çocuk sayarak onun emredici istekleri karşısında onunla alay edip eğlenmesini ve onu kandırmasını bilmeli. Bediüzzaman hazretleri, “Ben nefsim ile musalaha etmemişim. Çünkü terbiye etmemişim.”³ Sözüyle nefsin ıslâh edilmez tehlike boyutuna dikkat çeker. Keza Yusuf Aleyhisselâm’ın bile “Ben nefsimi temize çıkarmam. Çünkü nefis daima kötülüğe sevk eder.”⁴ dediğini hatırlatan Bediüzzaman, “Ben nefsimi tebrie etmiyorum. Nefsim her fenalığı ister.”⁵ Sözüyle, nefsiyle savaşmak dâvâsında olanlara nefsin hakikatini öğretir.

Öyleyse sulh olmayan, terbiye edilmeyen, bizim için ölünceye kadar tam bir günah makinesi gibi çalışan ve küçük bir zafiyetimizde bizi yere sermeye kolları sıvamış bulunan bir nefis ile yaşıyorsak, İslâm büyüklerinin bu uyarılarına kulak vermek ve nefsimizi tanımak zorundayız.

Nitekim Şah-ı Nakşibend hazretleri de “Terk-i dünya, terk-i ukba, terk-i hestî, terk-i terk” sözünü, kendi mesleğinde nefs-i emareyi tamamen devre dışı bırakmanın yolunu açmak ve öğretmek için söylemişti. Bu söze göre nefis dünyayı terk edecek,

ahireti terk edecek, nefis ahiretteki mükâfatı düşünmeyecek, nefis varlığını terk edecek, kendisini terk edecek ve nihayet nefis bütün böyle önemli nimetleri terk etmenin hazzını da tatmayacak, “nice şeyleri terk ettim de erdim, oldum” demeyecek, terk ettiğini de terk edecek. Nefis sadece Allah’a kul olacak. Allah’a teslim olacak.

Aslında insan Allah’ın bir çok nimetine, lütfuna, rahmetine, bereketine, feyzine, nuruna mazhar oluyor. Risâle-i Nur, elbette Bediüzzaman Hazretlerinin o pak dimağına gelen ve içinde beşeriyetin kurtuluş reçeteleri sıralanmış bulunan bir hikmet ve nur deryasıdır ve bu deryaya Bediüzzaman elbette beşeriyet adına mazhar olmuştur. Fakat O, nefisle savaşta bize çetin bir yol gösteriyor. Biz bir şeye mazhar olduğumuzu hissettiğimizde, “mazhar oldum” demeyeceğiz. Çünkü bunda nefisten yana bizi bekleyen korkunç tehlikeler vardır. Terbiye edilmeyen nefis bu gün mazhar oldum derse, yarın kim bilir neler söyler... Üstad Hazretleri diyor ki, “ey nefis, sen sadece memerr oldun!” Yani bu büyük nurlar sana uğradı ve geçti. Sen gene nasibini almadın. Sen gene terbiyeye diz çökmedin.

Unutmamak gerekir ki, kalp ayrı, nefis ayrıdır. Bir insan bu cihetle iki kişi sayılıyor: Biri nefis, biri kalp. Bazen bunlar içimizde öyle bir çekişmeye otururlar ki, çoğu zaman içimizdeki o birbirinin yoluna gelmeyen iki kişinin varlığını çok net görebiliyor, hissedebiliyoruz. Nefsimizle kalbimizin yüksek sesli tartışmalarına ve sürtüşmelerine çoğu zaman hepimiz şahit olabiliyoruz.

İşte Bediüzzaman Hazretleri bu sözünde bize kalbin salih yolunu göstermiş, nefse de haddini bildirmenin usûlünü öğretmiş bulunmaktadır. Yani mazhariyet kalp için söz konusu olsa da, sahiplenen nefis olduğundan, nefse haddini bildirmek için onun mazhar değil, memerr olduğunu; yani nefsin üstünden geçilen bir geçitten, bir binekten başka bir şey olmadığını tokat gibi yüzünde şaklatmış, nefesine düşkün beşeriyete ders vermiş, rehber olmuştur. Allah ondan razı olsun.

Dipnotlar:

- 1- Sözler, s. 210.
- 2- Nur Sûresi: 35.
- 3- Mektubat, s. 67.
- 4- Yusuf Sûresi: 53.
- 5- Mektubat, s. 71.